

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. december 22.

Csütörtök.

XXIII évfolyam. 102. szám.

Felölös szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábjas petisórért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

A leszámolás.

(Ü. L.) Az összeverődött ellenzék megmenté a parlamentárizmust. Tivornya tanyává aljasíták a parlamentet. Mi a nov. 18-iki eljárás, az ők magukviseléséhez képest?

Ha a mult hó 18-án történeteket csak, mint egy elszigetelt tényt, szigorúan az alkotmányos gyakorlat és a házszabályok sérthetlensége szempontjából akarjuk tekinteni, — és az ellenzék szereti azt rendszerint így tüntetni fel — akkor természetesen könnyű azzal szemben alkotmányjogi aggályokat keltetni, abból a többség és a Ház elnöksége ellen vádat kovácsolni és az összes ellenzéki elemeket az amaz ülésben hozott határozat megsemmisítése céljából való egyesülésre hívni fel.

Ámde az, ami november 18-án történt, csak egy parlamentárizmusunk teljes megromlására vezető, évek óta tartó folyamatnak utolsó és elkerülhetetlen állomása, a házszabályokkal évek óta büntetlenül folytatott visszaélések szakadatlan láncolatának szükségszerű szétszakítása, a kisebbség részéről évek óta gyakorolt erőszaknak a többség részéről a végszükség joga alapján való megtörése volt.

Kárba veszett gyanusítás az, hogy a kormány el akarja fojtani a szólásszabad-

ságot? . . . Hát ugyan mit akar elérni a kormány és micsoda irányban igyekszik a házszabályok módosítására?

Az első az, hogy a technikai obstrukció korlátoztassék. Hát ezzel megszorítottatik-e a szólásszabadság? . . . A másik szándék az, hogy ne tárgyalassék túl hosszadalmasan a költségvetés. Ebben hol nyilvánul reakciónárius irányzat. Hiszen az angol alsóház oly költségvetést szavaz meg, a mely mind az öt világrészre szól. És az angol alsóházban is megvan szabva az az idő, a melyen belül a költségvetést meg kell szavazni; mert lehetetlen az államháztartást rendben tartani, lehetetlen az államháztartást az igényeknek megfelelően vinni, hogyha a költségvetések mindig oly roppant későn szavaztatnak meg.

A harmadik, a mit a kormány a házszabályokkal elérni óhajt az, hogy az a példátlan durva hang, amit az ellenzékiek meghonosítottak — mérsékeltecsék. Ez a szándékolt intézkedés azt hiszem nem a szabadság rovására történik? A szabadság élvezése nem azonosítható a durvasággal.

Ezeket a célokat akarja a házszabály végleges revíziója, ez ellen objektív alapon kifogás nem tehető, és bizonynyal a higgadt közvélemény nem is tesz az országban, mert aki előtt kedves a maga nemzetének a jó hírneve, a maga nemzetének

haladása, ügyeinek rendes intézése, parlamentárizmusának a megmentése, ez ellen kifogást nem tehet, mert a szólásszabadság megsértése ezekben a dolgokban nem foglaltatik, ezekben azt fel nem fedezhetni.

Az összeverődött ellenzék hamis jelszavakkal igyekszik a maga részére hódítani a közvéleményt, de ez sehogysen megyen. Az utca rikácsolása, az ifjúság tombolása nem mérvadó az országos kérdésekben. A honvéd szobrok kortes uton való megkoszoruzásával sem megy sokra az összeverődött ellenzék, mert jól mondá Apponyinak egy ily aktusára a miniszterelnök a Marosvásárhelyen tartott beszédében: „szépen kérem azokat az urakat, hogy hagyjanak békét a honvédszobroknak és hogy éppen akkor, mikor ők támadják meg, ők ingatják meg mindazt, a miért a nagy férfiak vérzetek, vigyázzanak magukra, mert azok a férfiak azért vérzetek, azért küzdöttek, azért szenvedtek, hogy felszabadítsák a magyar nemzet akaratot, hogy szervet adjanak a magyar parlamentárizmusnak, hogy megnyilatkozhassék és cselekedhessék, s nem ontották vérüket törpe, elfajult epigonok technikázási céljaiért. Valóban szerencsájuk, hogy azok, akik a hazáért véreztek el, nem kelhetnek fel sirjukból, mert puskatussal vernék szét azokat, akik ott az emlékszob-

TÁRCA.

A játék vége.

Egy fiú és egy leányka
Nagy vidáman
Játszadoztak a szivükkel
Hajdanában.
Elrejtették a szivüket
Egymás elöl
Kacagtak az egymás baján
Kegyetlenül.
Mig egyszer csak harag lett a
Játék vége
S nem akadtak soha egymás
Hü szivére . . .

Haan Béla.

Rézkapcsos bibliák.

Irta: Zöldi Márton.

Az, aki nekem ezt a történetet elbeszélte, nem azért tette, hogy a csabai nép lelkét magyarázza. Ő maga is csabai volt. Az apámnál szolgált, mint béres. De a mellett filozófus lélek volt a pesti iskolából. Ezt abból sejtem, hogy ahol és amint tehetette, kerülte a munkát, lehetőleg messzire. Talán három ízben szolgált nálunk. Mikor megunta a mezei munkát, a megye szolgálatába lépett. Perzekutor lett. Sokszor láttam dolmányban, rájthuzliban sétálnia

csabai piacon. Lassaeskan, megfontoltan lépkedett. Ilyenkor irigyeltem a betyárokat. Milyen kényelmes életük lehet, ha a perzekutorok olyan lusta tempóban lépkednek, mint Rohszka Mihály. Mert ugy hívták a derék embert, aki nekem az alábbi történetet elbeszélte. Szegény, már rég künn pihen a lutheránus temető akácai alatt. De én mégis szeretettel gondolok reá.

Hogy mikor történt az az eset, melyet Rohszka elbeszél, arra nézve kevés tájékoztató adattal szolgált. Ő is az apjától hallotta kisgyerek korában. Ezt egybevetve életkorával, úgy sejtem, hogy a mult század negyvenes éveiben zajlott le a viharos esemény.

Ha a csabai nép között költők születnének, bizonyára dalba foglalták volna ezt a romantikus történetet. De a csabai anyák sokkal okosabbak, semhogy költőket szüljenek. Inkább hatékroks gazdákat. A talaj sem alkalmas a költők okszerű fejlesztésére. Nagyon jó buza terem itt s a legutolsó csabai napszámos is jobb kenyeret eszik, mint például Norvégiában a költő fejedelem. Ahol nincs kenyér nyomor, ott szunyad az isteni szikra.

Mikor egyszer a nővérem egy hatalmas kenyeret küldött nekem, a leányaim nem tudtak eleget enni belőle. Minden falat után csodálkozva néztek reám s kérdezték: „Papa, hogy tudtál te Csabáról eljönni?”

Ezen magam is sokat gondolkoztam, de ez nem tartozik ide.

Ismétlem, a mult század negyvenes éveiben

történt. A jó csabai nép izgalmas napokat élt. Egy vakmerő rablóbanda tartotta rettegésben. Közvetlenül Csaba alatt tanyázott s az orosházi országuton garázdálkodott. Öten—hatan voltak, bár némelyek esküdtek, hogy harmincöt is többet láttak.

A csabaiak kezdtek unni ezt az állapotot. Deputáció ment a csendbiztoshoz. A deputáció vezetője, az öreg Zelenyánszky tiszteletteljesen fölkérte a csendbiztos urat, hogy ne sajnálna valami módon a türethetetlen állapoton segíteni.

— Már nem is merünk a tanyára menni, — kockáztatta meg alázatosan.

A csendbiztos keményen ráírvált a deputációra, hogy ne avakozzék a hatóság dolgába. A hatóság nagyon jól tudja, hogy mit kell ilyen esetben tenni. Nem kér senkitől tanácsot. Menjenek Isten hírével s ha még valaki ilyen pinasszal alkalmatlankodik, hát azt lehuzatja és huszonötöt veret reá.

Ne tessék ezen csodálkozni. A hatóság mindig ilyen volt. Nem szereti, ha dolgaiba beleártják magukat. Az ilyesmi csökkenti a hatóság tekintélyét. Pedig a tekintélyre szüksége van a hatóságnak. Nemcsak magáért hanem a közrend érdekében is. Ha nem volna hatósági tekintély, csinálni kell mesterségesen.

A deputáció mégis leverten távozott. Éppen az nap hallatszott, hogy Rusz Dávidot rabolták ki az orosházi országuton. Husz ezüst tallért szedtek el tőle.

Ezt mindenki borzasztónak találta, csak Rusz Dávid nem. Oka volt reá, hogy könnyen vegye a kalandot. Azelőtt egy esztendővel ugyanis egy ci-

rok körül állanak." A kedves Apponyi hiába koszoruzt honvéd szobrokat, a józonnabb közvélemény tisztában van az ő szabadelvűsége felett és a választók e folytán nem sietnek a zászlaja alá.

Az összehabardott ellenzék felett elverik a port a választók. Nagyon kevesen fognak mandátumhoz jutni. A magyar parlamentarizmus lejáratóit benem kell többet engedni a ragyogó parlamenti épületbe. Nem azért épült ezen párját ritkító épület fel, hogy dőzsöljenek a zoltánok, furfangoskodjanak a Polónyi féle ügyvédek, piszkos személy elleni kultuszt üzenek a Bánffy féle honmentők (!), taktikára — nyitott ajtókat hagyó — beszédek tartson az országnak Apponyi, lesben álljanak a Rakovszky féle reakciónáriusok, — hanem építé a nemzet azon palotát azért, hogy benne eszmei harcok folyanak, amik megtermékenyítik a közélet menetét és ennek hatása alatt halad az ország előre.

Ilyen parlamentre van szüksége a magyar nemzetnek. De mert a duhajkodók hada ennek útjában áll, eljött a velők való leszámolás ideje, amit a választók meg is fognak cselekedni.

A képviselőház feloszlata. Tisza István gróf miniszterelnök szombaton Bécsben járt. Ő felsége Tisza István gróf miniszterelnököt 9 órakor fogadta magánkijelölésén. A kormányelnök egy órán át időzött a király dolgozószobájában; jelentést tett Ő felségének a magyar parlamenti és politikai helyzetéről. A kihallgatás eredményeképpen a magyar képviselőház ebben az esztendőben hétfőn tartja utolsó ülését és azután a legközelebb január hó elején ül össze. Január hó 4-ik vagy 5-ik napján az országgyűlést Ő felsége fel fogja oszlant és haladéktalanul ki fogják írni az általános képviselőválasztásokat.

A Neue Freie Presse az audiencia eredményéről azt írja, hogy az a helyzetet semmiféle változást nem idézett elő. A korona teljesen megerősítette

Tisza István gróf diszpozíciót. A kormányelnök, úgy mint eddig, az uralkodó teljes bizalmát bírja, és akiről feltétlenül helyesli Tisza István gróf eljárását.

Hir szerint a kormányelnök kijelentette, hogy nem akar Bánffy-féle választásokat csinálni, mert bár nagy érdeke a siker, de neki csupán morális sikerre van szüksége.

A király személyesen oszlatja fel az országgyűlést. Politikai körökben híre járt, hogy a király személyesen fogja trónbeszéddel feloszlant a házat. Ezt a hírt a „Magyar Távirati Iroda“ megerősíti jelentésében, melyben tudatja, hogy a király január első napjaiban Bécsből Budapestre utazik, hogy az országgyűlést trónbeszéddel személyesen feloszlassa.

A Temps külföldi lap a dec. 13-iki rombolásáról cikkelyben foglalkozik a folyó hó 13-iki képviselőházi eseményekkel. *Ez a botrány, mondja a nagy tekintélyű párisi újság, azt a benyomást kelti, hogy elkövetői dühöngő örültek. Hogy egész párt tellegességre ragadtassa magát; hogy minden értelem nélkül megrohanja a rend hivatalos öreit; hogy jellemzhetően erőszakoskodásra és brutálításra vete-medjék közönséges örökökkel szemben; hogy szétrombolja az ülésterem ártatlan butorait, az elnökség üres karosszékeit, és az üres padokat, — ez bizonyára ámulatba ejti még azokat is, a kik tudják, hogy az osztrák obstrukció demagógiája micsoda kihágásokat követett el. A vita hevőben keletkező képviselőházi verekedések még talán menthetők a szenvedélyek hirtelen fellobbanásával. Amde nehéz a magyar ellenzék előre megfontolt cselekedetét, mint a legmenthetetlenebb provokációt meg nem bélyegeznünk. A nemzeti képviselői jognak és a parlament szabadalmának ezek az állítólagos bajnokok az ökölgéggel és a durva erőszakkal cserélik föl az eszme és a szó magasatos vitáját. Ezzel lealázták a magyar parlamentet és lealázták saját magukat. És meg ahhoz sem volt meg a bátorságuk, hogy valódi ellenfeleiket: a minisztereket, képviselőket, tehát olyan férfiakat támadjanak meg, akik egyenlő fegyverekkel védelmezhetik magukat. E helyett szerencsétlenül szolgálkat, alárendelt alkalmazottakat szemeltek ki ezen vad támadás áldozatául. Ime idejuttottak a parlamenti jog teljességének állítólagos védelmezői, akik azonban a rendszeres obstrukció révén tulajdonképpen a parlamenti rendszer szétrombolásának bűnrészesei. Ez a botrány csak hasznára lehet annak az ügynek, a melyért Tisza miniszterelnök küzd.*

Cáfolatok. Az ellenzéki lapok hetek óta nap nap után fáradhatatlanul híresztelik, hogy Ő felsége

a politikai helyzetről való tájékozódás céljából a legközelebbi napokban több magyar politikust meg fog hallgatni.

Ez a híresztelés ma épp oly alaptalan, a mily alaptalan volt hetekkel ezelőtt. Ugy látszik, Ő felségét felelős tanácsadói a politikai helyzetről olyan kimerítően tájékoztatták, hogy e célból a korona tanácsán kívül álló férfiakhoz nem kell fordulnia.

Azt is híresztelték, hogy Tisza István gróf miniszterelnök legutóbbi bécsi útja előtt Andrássy Gyula gróffal, mások szerint a diszidens csoport más tagjával konferált volna. Ez a híresztelés is merő koholmányoknak bizonyult. Nem szívesen cáfolgatjuk a koalíciós sajtó találgatásait, ezeket a híreszteléseket azonban, mivel a politikai regényköltészet ma éppen ezek körül burjánzott fel a legdusabban, mégis ide kellett a maga alaptalanságában szögezünk, hogy a szövetséget ellenzék az ezekből kiindult kombinációk további fáradságától megóvjuk.

A képviselőházból.

A képviselőház hétfőn, december 19-én Feilitzsch Ártur alelnök vezetésével ülést tartott. Mindenekelőtt felolvastattak a múlt ülés jegyzőkönyve.

Észrevétel nem tétetve, a jegyzőkönyvet hi teszteltnek jelentette ki az elnök. Ezután a miniszterelnök szólt.

Jelentem a Háznak, hogy legkegyelmesebb királyi leirat érkezett. Kérem annak felolvasását és a főrendiházzal közlését. (Zaj.)

Elnök: A legkegyelmesebb királyi leirat fel fog olvastatni.

Hertelendy László jegyző (olvassa).

Mi Első Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királyja stb. és Magyarország apostoli királyi Hü Magyarországnak és Társországai zászlósainak, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, kik az általaunk 1901. október 24-ikére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlét nyújtunk.

Kedvelt Híveink! Magyar minisztériumunk előterjesztésére a jelen országgyűlés üléseit folyó évi december 28-ik napjáig ezennel elnapoltnak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradtunk. (Eljenzés a jobboldalon.)

Kelt Bécsben, ezekenek száznegy évi december hó 18-án. Ferencz József, s. k. Gróf Tisza István, s. k.

Elnök: Ezen királyi leirat a főrendiházzal közöltetni határozatik. A mai ülésnek egyéb tárgya

gány lócsiszár becsapta a gyulai vásáron. Hamis ezüst tallérokkal fizetett. Mikor Rusz Dávid megtudta, hogy hamis pénz van nála, nagyon nyugtalan lett. Mit tegyen? Eldobja? Ehhez nem volt elég ereje, elég hősiessége, elég szíve. Hiába, a pénzt, a készpénzt, még ha hamis is, sajnálja az ember az ablakon kidobni. Mikor azonban kirabolták s elszedték tőle a veszedelmes érememűt, megkönnyebűlten sóhajtott föl:

Hála Istennek! Legalább nem csuknak be hamis pénz terjesztése miatt.

Az állapot nem is javult. A rablók makaesul kitarítottak Csaba környékén. Hallatszott ugyan, hogy néha elkalandoztak Szarvas, Orosháza és Tótkomló alá, de a központi telep Csaba maradt.

Vége egy incidens lényegesen változtatott az áldatlan állapotban. Az incidens Valastyán Dorka, egy szépségéről híres menyecske hozta létre.

A nevezett hölgynek mindennap, mikor az éj leszállt, valami sürgős halaszthatatlan teendője akadt egy bodzási tanyán. Hogy micsoda, azt nem tudom. Az ilyen dolgot nem jó a történeti félhomályból elővonszolni.

Az azonban kétségtelen, hogy Valastyán Dorka egyik éjjeli sétája alkalmával találkozott a rablók. Ő maga dicsekedett el vele. Ez a Valastyán Dorka, úgy látszik, nyílt egyenes karakter volt. Egy szóval sem tagadta, hogy a rablók a találkozás alkalmával megölték, megcsipkedték és megcsókolták. Ezt különben mindenki természetesnek találta. A rablók végre is nem trappista barátok, viszont Valastyán Dorka szemrevélt, kíváncsi menyecske volt. A mellett liberális.

De az emberek kíváncsisága nem ismer, határokat. Mikor a szép menyecske kalandjának híre

kelt, a szomszédok mindenféle kérdésekkel ostromolták. Részleteket kértek tőle. Az öreg Lepiny főleg azt tudakolta, hogy mit beszéltek a zsványok?

— Mindenfélét, — válaszolta Valastyán Dorka mélyen elpirulva.

Az öreg Lepiny tovább firtatta:

— De hogy értetted a szavakat, mikor te nem is tudsz magyarul?

Valastyán Dorka nagy szemeket meresztett, azután bájos egyszerűséggel folytatta:

— De hiszen tótul beszéltek!

— Tótul?

— Persze. Mind tótok. Mondták. Nógrádból valók. Csak tudom.

Az öreg Lepiny még egyszer föl tette a kérdést. Hangja ünnepiesen esengett:

— Ide vigyázz, Dorka. Igazán felelj. Csak ugyan tótok azok a zsványok?

— Ha mondom...

— Akkor jól van, — mondotta az öreg Lepiny kiegyenesítve derekát.

Még az este összeszedett hat embert, kiket vasvillával, kaszával és ásóval fölfegyverzett. Elmentek a rablók keresni. Nem éreztek semmi félelmet, aggodalmat, vagy ahhoz hasonlót.

— Hiszen, — magyarázta az öreg Lepiny, — tótok.

Hajnaltól meg is találták őket a mezei csárdá előtt. Éppen székérre akartak ülni. Ebből semmi sem lett. Az öreg Lepiny és társai rájuk rontottak. A harc rövid és heves volt. A megtámadott bunyikok nem tudták megérteni, hogy a csabaiak honnan veszik egyszerre a hősiességet az azt a csodás mértékét, amellyel hátokat, fejüket véresre verik?

Nos, a zsványok az első összetűzés után gyáván, nyomorultan megfutottak. Valószínű, hogy meg sem állottak a nógrádi hegyek aljáj.

Az öreg Lepiny pedig nyugodtan lépkedett haza embereivel. Mintha csak valami mezei munkáról tértek volna meg. Egyik sem csinált virtust belőle, hogy a rablók elhergették. Hiszen csak tótok.

— Ha mi ezt tudtuk volna! — mondotta az öreg Lepiny fejcsóválva.

A rend és nyugalom helyreállt. Akinek pénze volt az ismét zavartalanul örülhetett neki. Egy-két hónap múlva el is felejtették az egészet. Azaz nem egészen...

Történt ugyanis, hogy egy szép vasárnapon Kitka Mátyás, kinek Fényesen volt a tanyája bejött ötdömögével a városba istentiszteletre. Elővezetve az ajtósságot, visszamentek a fényesi tanyára. Lassan nyugodtan haladtak, beszélve az örök témáról, az idők járásáról. Még magasan állott a nyári nap, mikor a Körös mellett elhúzódnó fűzéből három gyanus alakot látnak kilépni. Mindegyik kezében duplapuska volt. Nem lehet kétség kilitük iránt.

Kitka megállította a társait, kik közt Rohoskának az apja is volt.

— Nézzétek, — mondotta, — megint itt vannak ezek a zsványok.

— Azám!

— Nohát, — folytatta az öreg Kitka, — most nincs kegyelem, agyonütjük őket. Jertek!

Azzal, úgy, a hogy voltak, fegyvertelenül megtámadták az addig fölfegyverzett zsványokat. Az az volt fegyverük, a rézkaposos vaskos bibliák. Azzal ütötték, sujtották. Mindenik egy bibliai Sámson erejét érezte karjában.

A harc kemény volt. A megrohant zsványok

niasen, mint az ülés jegyzőkönyvének meghallgatása és hitelesítése. Kérem annak felolvasását.

Nyegre László jegyző olvassa az ülés jegyzőkönyvét.

Előnk: Van valakinek észrevétele a felolvasott jegyzőkönyvre nézve? (Élénk felkiáltások a bal és szélsőbaloldalon: Éljen az alkotmány!) Ha nincs, a jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentem ki és az ülést berekesztem.

Az ülés végződik 10 óra 30 perckor.

NAPI HIREK.

IFJ. TÓTH ISTVÁN. †

Megilletődve közöljük a gyászos hírt, hogy ifj. Tóth István szeszgyáros, földbirtokos és a közdivásárhelyi Takarékpénztár igazgatója, f. hó 20-án délen hirtelen, egész váratlanul meghalt. Mint villámcsapás, oly gyorsan terjedt szét a doli órákban a hihetetlen hír, hogy ifj. Tóth István önkézzel véget vetett áldásos életének: főbe lőtte magát. Az erőteljes, egészséges férfi nemrégiben beteg lett, s bár rövid ideig feküdt s még halála napján is kün járt a piacon, baját úgy látszik gyógyíthatatlannak képzelte s bizonyára ez és végtelen elhunyt 2 kedves gyermeke utáni bánata adták kezébe egy súlyos pillanatban a végzetes revolvert, melylyel kioltotta életét, súlyos bánatot, nehézséget okozva nemcsak köztestületben álló családjának, de összes rokonainak s ismerőseinek is. Ifj. Tóth István kedves, rokonszenves, intelligens polgár volt, akit kivétel nélkül mindenki szeretett, becsült, tisztelt s ezt ő meg is érdemelte, mert nemcsak gondolkozásu egész ember volt, megáldva meleg szívvel, jóságos lélekkel az emberiség iránt. Bánatos szülői, felesége és testvérei mellett legsúlyosabb veszteség a közügyeket, a humanus és kulturális intézményeket érte, melyeknek bökkei alapítója, lelkes munkása, önzetlen tanogatója volt. Emléke sokáig fog élni nemcsak tekintélyes alapítványában, de családjá s minden jók szívében. Benne Közdivásárhely városának egyik legderékabb, legjobb fia szállt kora sirba. Legyen áldott emléke! Haláláról mélyen megsomorodott családjá a következő gyászjelentést adta ki:

„Szívünk végtelen fájdalommal tudatjuk, hogy a forrón szeretett jó férj, önfeláldozó testvér és jó ro-

kon ifj. Tóth István földbirtokos, takarékpénztári igazgató, törvényhatósági bizottsági tag, több humán intézet alapító tagja, stb. életének 55 ik évében f. hó 20-án váratlanul meghalt. Egész életét övéi és szűkölködő embertársai gyámolítására önfeláldozó munkásságban töltötte. Mindenkit szeretett és őt is mindenki szerette. Drága emléket kitörölhetetlenül őrizzük az érette fájó szívünkben. Temetése folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint. Nyugodjék esendesen! Közdivásárhely, 1904. december 20-án. Özv. ifj. Tóth Istvánné sz. Szabó Róza, mint bánatos neje. Id. Tóth István és neje Kovács Ida, bánatos szülői. Tóth Lajos és leánya Ida, Tóth Ede, bánatos testvérei, illetve testvérei gyermekei. Tóth Róza, férje Nagy Ferenc és leányuk Ida, Néhai Tóth Amália férje ifj. Kupán József és fia József, bánatos testvére, sógorai és gyermekeik. Özv. Nagy Lajosné Szabó Amália s gyermekei, mint jó sógor és komasszonya. A Tóth, Nagy, Benkő, Kupán, Ocsisár, Kovács, Baka, Szojtor és Vargha családok.

— Kinevezés. A földmivélsügyi m. kir. miniszter Joós Elek erdész Kovásznáról kinevezte a sepsiszentgyörgyi kir. erdőhivatalhoz főerdészszé.

— Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Fábian Szilárdkát, a sepsiszentgyörgyi áll. tanítóképzőintézetnél közszeretben álló megbízott tanítónőt ugyanoda kinevezte segédtanárnővé. A lelkes szakképzett munkássággal, kiváló nevelői tapintatossággal jól kiérdemelt előléptetéshez őszintén gratulálunk.

— Karácsonyi pásztorjáték a Vigadóban. Karácsony első napján d. u. 5 órakor a Vigadóban érdekes kis előadásban lesz része a közönségnek. A Mártonyi Lukács főgimnáziumi tanár buzgó igazgatása alatti „Közdivásárhelyi Iparos Tanonc Otthon” tagjai egy kedves karácsonyi pásztorjátékot fognak előadni. A vallásos tárgyú kis szindarab 3 felvonásból áll: I. felvonás: Herodes palotájában; a II. felvonás: A pászortanyán; a III. felvonás: Az istállóban. A színjátékot és benne előforduló énekeket Mártonyi Lukács tanár közreműködésével Both Mihály kántor tanította be az ifjúságnak, mely egész lelkesedéssel törekedik, hogy a közönségnek egy pár élvezetes félórát szerezzen. Melegen ajánljuk a közönség szíves támogatásába a sikeresnek ígérkező ifjúsági előadást, melynek belépti díjai is a lehető legcsökélyebbre vannak szabva; így: páholy 2 K. 40 f., kőrszék 1 korona, zártszék 60 fillér, állóhely 30 fillér, karzati ülőhely 20 fillér, állóhely 10 fillér.

— Három jómadár. Tres faciunt... Hármannal valának ők, delikáteszre éheztek: Balázs Gyula, Csoma József és Lázár Ferenc József. S merészet gondolatát és nagyot: jó lenne egy pár doboz finom szárdiniát, meg egy kevés finom sajtot elfogyasztani s rá egy pár pohár cognacot kiüríteni a derék triumvirátus egészségére. A kedélyes gondolatot bátor tett követő. Mult szombatra virradó éjjelen az éj esendjében betörték Ferenczi kereskedőnek a honvéd kaszánya átellenében levő kis üzletébe s ott teljes nyugalomban elfogyasztának több doboz szárdiniát citromokkal, meg jókora adag sajtot s megiván rá nyomatólul egy két kilenc pohár cognacokat, felszerelték magukat egymás aprósággal, ékszerrel, pénzzel s miatt jöttek, esendben, morészfordulattal távoznak. De elefedték, hogy Boda rendőrkapitány mily szemfüles; s mily hamar rájuk teszi kezeit; ő csak kutatott s megcsipő a három jómadarat s lakásukon számtalan lopott tárgyra, több hektóliter gabonára is rátalált. Bekísérés, vizsgálat, vallatás, beismerés után a triumvirátus hűvösre ült, a közdivásárhelyi kir. törvényszék fogházában.

— A pénzhamisítók. Megirtuk volt, hogy Brandenburg József közdivásárhelyi 21 éves géplakatos, ikafalvi Vargyasi Béla asztalos, Mátyás János közdivásárhelyi asztalos segéd és Csüdör Menyhért oroszfalvi szabó mester bűnös üzelmekre: hamis pénzgyártására és terjesztésére adtak rá magukat s e miatt a közdivásárhelyi kir. törvényszék letartóztatta őket. Ügyükben a marosvásárhelyi kir. törvényszék, mely az erdélyi részekben egyedül illetékes ily ügyben ítéletet mondani, a napokban határozott. E határozat szerint Mátyás János szabadlábra helyeztetett, ellenben Brandenburg, Vargyasi és Csüdör törvényes elbánás végett Marosvásárhelyre szállítandók. A három főbűnöst ennek alapján f. hó 21-én fogházi kisérlet mellett Marosvásárhelyre szállították a kir. törvényszék fogházába.

— Ev. ref. egyházból. A sepsiszentgyörgyi ev. ref. egyházkerület Gróf Haller János főispán fővédnöksége mellett január 7-én hangversenyyel összekötött táncestélyt rendez. A hangverseny műsora: 1. Megnyitó beszédet tart Koréh Endre lelkész. 2. Vadász dal Astholz Ferencről Nagy József vezetésével éneklé az ev. ref. egyházi dalkör. 3. Humoros elbeszélést olvas föl Jakab Ödön fővárosi tanár és író. 4. a) Mendelszohn: Phantasie Op. 28. b) Chován: Stimmungs bild Op. 5., zongorán előadja Zayzon Ferencné. 5. A régi könyv Váradi Antalról szavalja: Sükösd Vilma. 6. Zarándokok kara, Wagner Tannhauser operájából, Zayzon Ferenc vezetésével, Kelemen Lajosné és Szász Margit zongora kísérete, Petrács György harmonium kíséretével éneklé 10 hölgy, 10 ur. 7. Tánca.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter közdivásárhelyi Baka Endre budapesti kir. vámtisztet fővám-tiszté, közdivásárhelyi Szacsva Sándor vámsegédsztet vámtiszté nevezte ki.

— Unitárius istentisztelet. Karácsony másodnapján délelőtt 11 órakor Közdivásárhelyen a m. kir. állami polgári iskola egyik termében unitárius istentiszteletet tart urvacsora osztással Göncz Mihály laborfalvi unitárius lelkész, melyet a hitsorsosak figyelmébe ajánl a gondnokság.

— Beiktatás. Szentkatolnai Bakk Endre, vizaknai főesperes-plebánus, a Ferenc József rend lovagja, a jeles történetíró és régiségtudós dec. 1-én iktatta be Gyulafehérváron a káptalan összes tagjai jelenlétében Imecs Fülöp Jákó apátkanonok a királyi felségétől részére adományozott tiszteletbeli kanonoki székbe, nagyszabásu, megható ünnepségek között.

— Az öregek karácsonyfaja. A Báró Szentkereszty Stephanie nagy nevét viselő közdivásárhelyi „Stephanie”-menedékház munkaképtelen szegény öregei nevében azzal a szeretettel teljes kéréssel fordulunk városunk humanusan érző közönségéhez, hogy kegyes adományaikkal tegyék lehetővé ez évben is az önhibájukon kívül munkaképtelenné vált öregek karácsonyfájának felállítását. A szíves adományokat a menedékházba Szotyori Jánosné felügyelőhöz kérjük dec. 24. d. u. 4 óráig küldeni. Közdivásárhely, 1904. dec. 18. Gróf Mikos Árminné, elnök. Vajna Károly, titkár.

— Tűz Zabolán. Folyó hó 16-án esteli tíz órakor tűzi lármá zavarta fel a legnagyobb részben már első álmában alvó lakosságot Zabolán. Zsidó Imre földmives csúre égett, mely a benne levő takarmánnyal teljesen a tűz martaléka lett. Legszomorúbb az esetben, hogy ember élet is esett a tűznek áldozatul. A gazda felesége, ki férjének az istállóban levő állatok kiszabadításában segédkezett, mikor a legutolsó borjút is kimentették, a csúrral egy tető alatt levő istálló padlása beszakadt, az asszony oda temette, ki az ekkor már teljesen lángban levő épületben bennégett. A jobb sorsra érdemes 40 éves asszony összeégett hulláját folyó hó 18-án temették el a községi lakosság nagy részvételével. A tűz keletkezésének oka még eddig nem volt kinyomozható, hanem valószínűséggel tüzelő anyaggal való gondatlan bánás folytán keletkezett.

— Bűnhődés a keddi merényletért. Tóth budapesti rendőrkapitány kihallgatta a megvert teremőröket, részletes jegyzőkönyvet vettek föl a keddi országközi botrány részleteiről. Harmadik ellenzéki képviselő ellen lázadás címen megindították a vizsgálatot. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a keddi verekezés szereplői közül kiket terhel súlyosabb vétség, ezek között a képviselők közt első helyen áll Lengyel Zoltán, aki egy teremőrt megvagdalt, véresre vert, Hock János, aki egy darabant felpofozott és gazembernek nevezett. Holló Lajos, a ki léccel verte a teremőrök fejét. Bánffy Dezső báró, aki egy miniszteri széklet a pad sorok közé vágott. Pap Zoltán, aki folyton ordította: Golyót Tiszának, akasztófára Percel Dezsőt! Ezenkívül tanuk bizonyították, hogy Lengyel Zoltán kést is rántott. Ezeket a képviselőket lázadással vádolja a kir. ügyészség.

— István János a kolozsvári egyetemi atletikai Club alelnöke küldetett ki a f. hó 17-én tartott hátszegi országos vívóversenyre, ahol a körívásban, mint legelső győztes arany csillag alakú érmet, ezüst serleget és díszoklevelet nyert. Erős vívásával, gyors és hatalmas támadásával oly féltelmessé tette magát a versenyen, hogy a versenyzők egy része vissza is lépett. Ugy Kolozsvár városának, mint szülővárosának Közdivásárhelynek ezáltal dicsőséget szerzett, hogy a kihívó hátszegi oláh s ág visszalépné volt képtelen.

— **Érdekes zárlat a fővárosban.** A királyi várpalotában a napokban nyílt meg a József főherceg Szanatórium Egyesület sorsjáték-nyereménytárgyainak kiállítása. A kiállításnak, melynek rendkívül nagy látogató közönsége van, igazi látványosság-számba megy. A nyereménytárgyak valóságos remekművei a hazai iparnak és egy koronás sorsjegyek vásárlásával egy kis szerencsével, bárki könnyen hozzájuthat.

— **▲ Székely-Társaságokból.** A sepsiszentgyörgyi Székely-Társaság szobáiban tartotta meg évzáró gyűlését Benedek János kir. közjegyző elnöke alatt. A folyó ügyekre vonatkozó előző bejelentések tudomásul vétele után Malik Loránd titkárnak az elmúlt évről szerkesztett jelentése olvasatott fel. A jelentés részletesen beszámol a társaság eredményes működéséről, melyet sok téren megfelelő eredmény is kísért. Bodola Sándor polgári fiúiskolai tanár gazdasági jelentésének megtétele után Bartha József adótárnok korelnöksége alatt az új tisztikar alakult meg. Titkos szavazás útján a társaság érdemes elnöke Benedek János kir. közjegyző további egy évre egyhangulag elnök, Csánki Gyula kir. tanfelügyelő alelnökké választottak. A

titkári toendők alól való felmentést ugyancsak több irányú elfoglaltsága miatt Malik Loránd szerkesztő kérte, kinek négy évi buzgó és eredményes működése a társaság életében maradandó nyomokat hagyott. Ennek folytán az állást dr. Bochkor Oszkár vármegyei aljegyzővel töltötték be. Gazda lett Bodola Sándor polgári fiúiskolai tanár. Új tagokul felvették: Kardhordó László állami tanítónőképző intézeti tanár, Sikorszky Endre állomásfőnök, Schmidt Frigyes pénzügyigazgatási hivatalnok, Sübek Ede rendőrkapitány és dr. Szász Izsák ügyvéd.

— **Cselédek ügye — gazdák figyelmébe.** Közhírré teszem, oly cselédet, aki a folyó évben szolgálatban áll csak a jelenlegi gazdája által kiállított és 30 filléres bélyeggel ellátott elbocsátási bizonyítvány felmutatása mellett szabad a jövő évre cselédnek fogadani. Aki ily elbocsátási bizonyítvány nélkül a folyó évben szolgálatban álló cselédet felfogad, az 1876. XIII. t. c. 80. §-a alapján 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik. Kézdivásárhelyen, 1904. dec. hó 15-én. Boda Gergely h. r.-kapitány.

— **Az „Egyetértés”** ez idei karácsonyi száma ugy terjedelmre, mint tartalomra nemcsak a hazai de bizvást mondhatni, a világsajtó egyik feltűnően

személcélő eseménye lesz. Ezen renki-rüli számnak, melyvel már foglalkoznak legjobb erőink, nemcsak jelen mozgalmás politikai életünket fogja hiven feltárni, hanem különösen szépirodalmi részében lesz gazdag elannyira, hogy abban minden irodalombarát nemes élvezetet fog találni. Jó előre felhívjuk erre a magyar ur közönség figyelmét. Egyetértés kiadóhivatala Budapest, IV., Vármegye-utca 11. — Előfizetési árak: Negyedévre 10 kor., 1 hóra 3.60 kor. Kedvezményes ár: állami tisztviselők, papok, tanárok jegyzék, részére negyedévi 7 kor. 1 hóra 2.40 korona.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az áll. el. iskola szegény tanulóinak ingyen étkezése céljából alakított Napközi Otthonra újabb adakoztak: Kézdí vásárhely város 100 K.-t., János Lajos mészáros 9 kg. marha- és 9 kg. disznóhúst. Fogadják a szegény tanulók nevében hálás köszönetemet a kegyes adományokért. 25 szegény tanuló bálimája emelkedik naponként az egek urához, hogy tartsa és áldja meg az ő jöltevéket. Vajha a szíves adakozók és a t. közönség időt szakítanak a olykor-olykor meglátogatnák étkezés közben a Napközi Otthont Kézdivásárhely, 1904. dec. 21. M. Székely János áll. isk. igazgató.



Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés

kerestetik átvételre. Felteleteit kérem e lap kiadóhivatalába **W. K.** jelige alatt beküldeni.

(157. 1-1.)



Sz. 5327-904.

közig.

Pályázati hirdetmény.

Háromszék vármegye alispánjának 16441-904. számú leirata folytán Kézdivásárhely rend. tanácsu város tanácsánál megüresedett

ellenőri

állásra pályázatot nyitok.

Az állás javadalmazása: 1200 K. fizetés, 400 K. lakbér, és a fizetés után 6 évenként 10% korpótlék.

Az állás nyugdíj igényével van egybekötve. A megválasztott pályázó 3000 K. biztosítékot köteles letenni.

Pályázók az állás elnyerésére való képességüket igazoló mellékletekkel felszerelt kérvényeiket, melyben megjelölendő az is, mely módon szándékozik pályázó a 3000 K. tiszti ovadót biztosítani, — f. év december hó 25-én d. e. 10 óráig nyújthatják be a város tanácsánál.

Kézdivásárhely, 1904. évi december hó 17-én.

A város tanácsa:
Dr. Török Andor,
polgármester.

(157. 1-1.)



Hirdetések

olcsó áron

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.



Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom ércsarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsűk, bajuszkéfék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, evikerek, olvasók, borotvák

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnissokat, hajlitott és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg újonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.